

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 11 päivänä heinäkuuta 2025

743/2025

Laki alkoholilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan alkoholilain (1102/2017) 61 § sekä
muutetaan 7 §, 26 §:n 1 momentti, 27 §:n 2 momentti, 28 §:n 1 momentti, 29 §, 47 §:n
1 ja 3 momentti, 53 §:n 2 momentti, 54 §:n 1 momentti, 57 §:n 2 momentti, 60 §, 66 §:n
1 momentti, 68 §:n 2 ja 4 momentti, 73 §, 74 §:n otsikko sekä 1 ja 2 momentti, 75 §:n ot-
sikko sekä 1 ja 2 momentti, 80 §:n 2 ja 3 momentti, 81 §, 82 §:n 2 momentti, 91 § sekä
liitteen 2 ja 5 kohta seuraavasti:

7 §

Lupaviranomaiset

Alkoholijuomien vähittäismyynti- ja anniskeluluvan myöntää hakemuksesta Lupa- ja
valvontavirasto, jos hakijan vähittäismyynti- tai anniskelupaikka sijaitsee Suomessa tai
hakijalla ei ole kotipaikkaa Suomessa. Jos hakijan vähittäismyyntipaikka sijaitsee Ahve-
nanmaan maakunnassa, luvan myöntää kuitenkin Ahvenanmaan valtionvirasto.

Muun luvan myöntää hakemuksesta Lupa- ja valvontavirasto.

26 §

Vähittäismyyntipaikka ja vähittäismyyntiluvan myöntäminen

Alkoholiyhtiön vähittäismyyntipaikan hyväksyy alkoholiyhtiön hakemuksesta Lupa- ja
valvontavirasto. Jos myyntipaikka sijaitsee Ahvenanmaan maakunnassa, myyntipaikan
hyväksyy kuitenkin Ahvenanmaan valtionvirasto. Myyntipaikkaa ei saa hyväksyä, jos sen
sijainnista aiheutuu kohtuutonta haittaa asuinympäristölle.

27 §

Luovutuspaikka ja alkoholijuoman luovuttaminen ostajalle

Luovutuspaikan hyväksyy alkoholiyhtiön hakemuksesta Lupa- ja valvontavirasto. Jos
luovutuspaikka on Ahvenanmaan maakunnassa, luovutuspaikan hyväksyy kuitenkin Ah-
venanmaan valtionvirasto. Luovutuspaikkaa ei saa hyväksyä, jos sen sijainnista aiheutuu
kohtuutonta haittaa asuinympäristölle tai jos toiminnanharjoittaja ei täytä 13 §:ssä säädet-
tyjä edellytyksiä.

28 §

Alkoholijuomien muu myynti

Alkoholiyhtiö saa myydä alkoholijuomia myös 17 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettussa myymäläautossa ja -veneessä, jonka reitin Lupa- ja valvontavirasto on vahvistanut. Ahvenanmaan valtionvirasto hyväksyy reitin, joka kulkee yksinomaan Ahvenanmaan maakunnan alueella.

29 §

Ilmoittaminen maahantuonnista ja viennistä

Se, joka tuo maahan tai vie maasta väkiviinaa taikka tuo maahan tai vie maasta alkoholijuomia kaupallisessa tarkoituksessa, on velvollinen ilmoittamaan toiminnan aloittamisesta Lupa- ja valvontavirastolle.

47 §

Alkoholijuomien vähittäismyynti ja anniskelu ulkomaanliikenteen aluksissa

Alkoholijuomien vähittäismyyntiä ja anniskelua saa harjoittaa Suomen ja ulkomaiden välillä tai ulkomailla kulkevassa vesi- ja ilma-aluksessa matkustajille se, joka on tehnyt toiminnastaan kyseisessä myyntipaikassa ilmoituksen Lupa- ja valvontavirastolle.

Lupa- ja valvontavirasto voi kieltää anniskelualueen käyttöön ottamisen tai rajoittaa ilmoituksen mukaista anniskelualueita, jos alue ei täytä 18 §:n 1 momentissa säädettyjä edellytyksiä.

53 §

Lievästi denaturoidun väkiviinan ja alkoholivalmisteen myynti

Se, joka myy lievästi denaturoitua väkiviinaa, on velvollinen ilmoittamaan toiminnan aloittamisesta Lupa- ja valvontavirastolle. Myyjän tulee pitää kirjaa ostajista ja väkiviinan elinkeinotoimintaan liittyvästä käyttötarkoituksesta. Myynnin valvontaan sovelletaan 62 §:ää.

54 §

Lisävaatimukset lievästi denaturoidun väkiviinan ja alkoholivalmisteen denaturoinnille

Jos lievästi denaturoitua väkiviinaa tai lievästi denaturoitua alkoholivalmistetta myydään siten, että on perusteltua syytä olettaa sitä käytettävän päihtymiseen, Lupa- ja valvontavirasto saa määrätä denaturointiaineita ja niiden pitoisuuksia koskevia lisävaatimuksia, jotka ovat välttämättömiä aineen tekemiseksi nautittavaksi kelpaamattomaksi. Lisävaatimukset eivät saa estää aineen käyttämistä sen 52 §:ssä tarkoitettuun käyttötarkoitukseen, jos mainittuun käyttötarkoitukseen ei ole käytettävissä muilla tavoin denaturoitua väkiviinaa tai alkoholivalmistetta.

Henkilökunnan osaaminen

Anniskeluluvanhaltijan on huolehdittava siitä, että 38 §:ssä tarkoitettulla vastaavalla hoitajalla tai muulla tehtävään nimetyllä henkilöllä on alkoholilain tuntemista osoittava Lupa- ja valvontaviraston hyväksymän mallin mukainen todistus.

Valvonta

Lupa- ja valvontavirasto valvoo alkoholijuomien vähittäismyyntiä ja anniskelua sekä markkinointia koko maassa sekä ilmailulaissa (864/2014) ja merilaissa (674/1994) tarkoitetuilla aluksilla, joilla on Suomen kansallisuus.

Lupa- ja valvontaviraston tehtäviin kuuluvat myös:

- 1) alkoholipitoisten aineiden valmistuksen, maahantuonnin, viennin ja tukkumyynnin valvonta;
- 2) alkoholijuomien verottomista varastoista tapahtuvan myynnin ja käyttöluvan mukaisen käytön valvonta;
- 3) alkoholihallinnon tieto-, tilastointi- ja viestintäpalveluiden tuottaminen;
- 4) tässä laissa säädettyt muut kuin 1–3 kohdassa tarkoitettut tehtävät.

Tulli valvoo tässä laissa säädettyjen maahantuontikieltojen ja -rajoitusten sekä 32 §:n noudattamista.

Ahvenanmaan maakunnassa alkoholijuomien vähittäismyyntiä ja markkinointia valvoo Ahvenanmaan valtionvirasto.

Alkoholielinkeinorekisteri

Valvontaviranomaiset pitävät tässä laissa tarkoitettujen lupa-asioiden käsittelyä ja valvontaa sekä alkoholitilastointia varten alkoholielinkeinorekisteriä elinkeinonharjoittajista, joille on myönnetty tässä laissa tarkoitettu lupa tai jotka ovat hakeneet tällaista lupaa. Vas-
tuullisena rekisterinpitäjänä toimii Lupa- ja valvontavirasto.

Valvontaviranomaisen kiellot ja turvaamistoimet

Lupa- ja valvontavirasto voi kieltää alkoholipitoisen aineen luovuttamisen markkinoille tai korvauksetta velvoittaa poistamaan alkoholipitoisen aineen markkinoilta, jos tuote tai sen esittely ovat siitä annettujen säännösten ja määräysten vastaisia tai jos tuotteen laatua tai siitä mahdollisesti aiheutuvia terveydellisiä haittoja ja vaaroja ei ole asianmukaisesti valvottu tai jos kiello on muutoin perusteltu ihmisten terveyden suojelemiseksi.

Jos 1–3 momentissa tarkoitettujen säännösten ja määräysten vastaisen tai terveydelle haitallisen menettelyn jatkaminen tai toistaminen on menettelyn laajuuden tai merkityksen johdosta tarpeen kiireellisesti estää, Lupa- ja valvontavirasto voi mainituissa momenteissa tarkoitettussa asiassa väliaikaisesti ennen asian lopullista ratkaisemista antaa tätä tarkoittavan kiellon. Jos menettely tapahtuu Ahvenanmaan maakunnassa, kiellon antaa kuitenkin Ahvenanmaan valtionvirasto. Väliaikainen kiello tulee voimaan heti, ja se voidaan peruuttaa ennen asian lopullista ratkaisemista.

73 §

Seuraamukset rikkomuksista ulkomaanliikenteessä ja alkoholiyhtiön vähittäismyynnissä

Lupa- ja valvontavirasto voi supistaa vähittäismyynti- tai anniskeluaikoja 47 ja 48 §:ssä tarkoitetussa liikennevälineessä tai myyntipaikassa enintään kolmen kuukauden ajaksi, jos liikennevälineessä tai myyntipaikassa on huomautuksesta tai seuraamusmaksusta huolimatta ilmennyt 71 §:ssä tarkoitettuja rikkomuksia.

Lupa- ja valvontavirasto voi kieltää vähittäismyynnin tai anniskelun liikennevälineessä tai myyntipaikassa enintään kuukauden ajaksi, jos alkoholijuomaa on huomautuksesta tai seuraamusmaksusta huolimatta myyty 37 §:n vastaisesti taikka 71 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitetut järjestyshäiriöt johtuvat törkeästä huolimattomuudesta tai tahallisuudesta ja menettelyä on pidettävä olennaisena.

Lupa- ja valvontavirasto voi kieltää alkoholijuomien myynnin alkoholiyhtiön myymälässä enintään kuukauden ajaksi, jos alkoholiyhtiö huomautuksesta tai seuraamusmaksusta huolimatta jatkaa 71 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettua velvollisuutensa rikkomista tai laiminlyöntiä. Jos myynti tapahtuu Ahvenanmaan maakunnassa, myynnin voi kieltää kuitenkin Ahvenanmaan valtionvirasto. Lupa- ja valvontavirasto voi myös kieltää alkoholiyhtiötä toimittamasta alkoholijuomia 27 §:ssä tarkoitettuun luovutuspaikkaan, jos luovutuspaikassa rikotaan mainitun pykälän 3 momentissa säädettyjä velvollisuuksia. Jos myynti tapahtuu Ahvenanmaan maakunnassa, toimittamisen voi kieltää kuitenkin Ahvenanmaan valtionvirasto.

74 §

Lupa- ja valvontaviraston perimät maksut

Lupa- ja valvontaviraston suoritteiden maksullisuuden ja suoritteista perittävien maksujen suuruuden yleisistä perusteista sekä maksujen muista perusteista säädetään valtion maksuperustelaissa (150/1992).

Lupa- ja valvontavirasto perii tämän lain valvonnasta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi vuotuisen valvontamaksun:

- 1) 14 §:ssä tarkoitetun valmistusluvan haltijalta alkoholijuoman ja väkiviinan valmistuksen valvonnasta (*valmistuksen valvontamaksu*), ei kuitenkaan silloin, jos alkoholijuoman tai väkiviinan valmistus tapahtuu opetus- tai tutkimustarkoituksessa;
- 2) 15 ja 16 §:ssä tarkoitetun valmistus- tai tukkumyyntiluvan haltijalta alkoholijuoman ja väkiviinan tukkumyynnin valvonnasta (*tukkumyynnin valvontamaksu*);
- 3) 15 §:ssä tarkoitetun käyttöluvan haltijalta väkiviinan ja verottoman alkoholijuoman käytön valvonnasta (*käytön valvontamaksu*);
- 4) 47 ja 48 §:ssä tarkoitetun alkoholijuomien vähittäismyynti- ja anniskelutoiminnan harjoittajalta (*ulkomaanliikenteen myynnin valvontamaksu*);
- 5) 18 §:ssä tarkoitetun anniskeluluvan haltijalta anniskelun valvonnasta (*anniskelun valvontamaksu*);
- 6) 17 §:ssä tarkoitetun vähittäismyyntiluvan haltijalta ja alkoholiyhtiöltä vähittäismyynnin valvonnasta (*vähittäismyynnin valvontamaksu*).

75 §

Ahvenanmaan valtionviraston perimät maksut

Ahvenanmaan valtionviraston suoritteista perittävistä maksuista säädetään valtion maksuperustelaissa ja Ahvenanmaan valtionvirastosta annetussa laissa (532/2025).

Ahvenanmaan valtionvirasto perii suorittamastaan valvonnasta vähittäismyynnin valvontamaksun.

— — — — —

80 §

Valvontamaksua ja alkoholiyhtiön päätöstä koskeva oikaisuvaatimus

Edellä 79 §:n 1 momentissa tarkoitettuun alkoholiyhtiön päätökseen saa vaatia oikaisua Lupa- ja valvontavirastolta. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

— — — — —

81 §

Muutoksenhaku Lupa- ja valvontaviraston ja Ahvenanmaan valtionviraston päätökseen

Lupa- ja valvontaviraston ja Ahvenanmaan valtionviraston päätökseen, johon ei 82 §:ssä ole säädetty valituskieltoa, haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.

Lupa- ja valvontaviraston ja Ahvenanmaan valtionviraston päätös voidaan panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana.

82 §

Markkinointia koskevan asian saattaminen markkinaoikeuden käsiteltäväksi

Se, jolle Lupa- ja valvontavirasto tai Ahvenanmaan valtionvirasto on antanut 68 §:ssä tarkoitetun kieltopäätöksen tai väliaikaista kieltä koskevan määräyksen taikka asettanut 70 §:ssä tarkoitetun uhkasakon tai teettämisuhan, voi hakemuksella saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa päätöksen tai määräyksen tiedoksisaamisesta.

91 §

Kuulemisvelvollisuus

Ennen 90 §:n 4 momentin 3 kohtaan perustuvan alkoholirikkomusta koskevan syytteen nostamista syyttäjän on varattava Lupa- ja valvontavirastolle tilaisuus antaa lausuntonsa ja tuomioistuimen on käsitellessään tällaista asiaa varattava Lupa- ja valvontavirastolle tilaisuus tulla kuulluksi.

— — — — —

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2026.

743/2025

Helsingissä 27.6.2025

Tasavallan Presidentti

Alexander Stubb

Kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen

Alkoholilain 74 ja 75 §:ssä tarkoitettut valvontamaksut

2. Tukkumyynnin valvontamaksu

Valvontamaksukausi on 1.9.–31.8. Tukkumyynnin valvontamaksu muodostuu kiinteästä perusmaksusta ja toiminnan laajuuteen perustuvasta lisämaksusta seuraavasti:

Luvanhaltijakohtainen perusmaksu on 250 euroa. Jos luvanhaltijalla on enemmän kuin yksi varastointipaikka, valvontamaksua peritään kultakin lisävarastointipaikalta 95 euroa. Perusmaksu peritään myös niiltä luvanhaltijoilta, joiden lupa on voimassa kyseessä olevan valvontamaksukauden aikana.

Toiminnan laajuudesta riippuvan lisämaksun suuruus määräytyy valvontamaksukauden aikana Lupa- ja valvontavirastolle kuukausittain tukkumyynnin toimitustietoina raportoitujen tietorivien lukumäärän perusteella. Tietorivin muodostaa viraston tukkumyynnin toimitustietojen raportointia koskevassa ohjeessa määritelty asiakaskohtainen tuotetietorivi. Tietorivikohtainen valvontamaksu on 0,95 euroa / 10 riviä. Jos luvanhaltija toimittaa valvontaan tarvittavat tiedot viraston hyväksymällä tavalla tiedostomuotoisina määräajassa, näitä maksuja alennetaan 15 prosenttia. Perittävä valvontamaksu on kuitenkin vähintään perusmaksun suuruinen. Luvanhaltijakohtainen enimmäismaksu on kuitenkin 26 500 euroa.

Perusmaksua ei sovelleta luvanhaltijan ensimmäisenä laskutettavana toimintavuotena (1.9.–31.8.), vaan maksu peritään tällöin yksinomaan todellisten toimitustietojen perusteella. Alle 10 euron valvontamaksua ei tällöin kuitenkaan peritä. Ajallisesti enintään yhdeksi kuukaudeksi rajoitetun tukkumyyntiluvan haltijalta ei peritä vuotuista valvontamaksua.

5. Anniskelun valvontamaksu

Lupa- ja valvontavirasto perii toistaiseksi voimassa olevien anniskelulupien haltijoilta toimipaikkakohtaisen vuotuisen valvontamaksun. Valvontamaksu määrätään sataprosenttisena alkoholina edellisen kalenterivuoden lasketuista tai vuoden pituisena laskenta-aikana arvioituista ostoista seuraavasti:

Anniskelun määrä vuodessa	Valvontamaksu
Alle 100 litraa	105 euroa
Vähintään 100 litraa mutta alle 2 000 litraa	210 euroa
Vähintään 2 000 litraa mutta alle 10 000 litraa	420 euroa
10 000 litraa tai enemmän	790 euroa

Anniskeluajan jatkamista koskeva erillinen valvonnan vuosimaksu on 760 euroa, jos anniskelua jatketaan yli 180 päivänä vuodessa kello neljään, ja muutoin 380 euroa.